

# **SZAKDOLGOZAT KIVONAT**

**Babinszki Blanka**

**2024**

## **A Szentendrei sziget és térsége - függés vagy összefogás –**

**Babinszki Blanka**

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Településépítészeti és Zöldinfrastruktúra Tanszék

*Belső témavezető:* Dr. Adorján Anna Berta, egyetemi adjunktus, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Településépítészeti és Zöldinfrastruktúra Tanszék

Ahogy a cím is mutatja, a Szentendrei-sziget és térségének vizsgálatáról szól a dolgozatom. A területre azért esett a választásom, mert a Szentendrei-szigeten, Surányban nőttem fel. Így első kézből tapasztaltam meg a helyszín előnyeit és hátrányait egyaránt; nem utolsósorban pedig az elmúlt kb. 20 év változásait.

A legszembevetőbb változás az utóbbi időben, az állandó lakosság növekedése volt, hiszen egyre többen költöznek ki az agglomerációba; mindinkább kezdi elveszíteni a terület az eddig megszokott funkcióit. Ezt a gyors változást, viszonylag nagy lemaradásban követi a települések infrastruktúrájának a fejlődése, ezzel sok bosszúságot okozva a lakosságnak. Így elsősorban ilyen szempontból vizsgáltam a területet, és a javaslataim is ezekre a problémákra nyújtanak megoldást.

A dolgozatom egy viszonylag rövid földrajzi áttekintéssel kezdődik, hiszen sziget révén fontosnak tartom, hogy szó essen például a folyópartok alakulásáról; mivel ez kihatott az itt élők területhasználatára, mindennapjaira.

A második részben áttértem a helytörténet vizsgálatára. Itt a szigeti települések (Kisoroszi, Tahitótfalu (Tótfalu része helyezkedik el a szigeten), Pócsmegyer, Szigetmonostor) változásait tártam fel, különböző történeti térképek alapján, mint pl. a katonai felmérések.

A harmadik részben a jelenlegi területhasználati szokásokat mértem fel a szigetre fókuszálva. Majd ennek az eredményét összehasonlítottam a történeti vizsgálattal.

A negyedik rész a leghangsúlyosabb, legrészletesebb. Ebben a szigeten élők jelenlegi helyzetét vizsgálom, hogy milyen lehetőségeik vannak a mindennapokban; hova járnak munkába, oktatási intézménybe. Ezeket a helyeket milyen módokon, mennyi idő alatt érhetik el. Ha esetleg egészségügyi ellátásra szorulnak, akkor mennyire lefedett a terület. Milyen ügyet hol

tudnak elintézni, ezek a helyszínek mennyire elérhetőek, illetve telítettek. Továbbá, hogy hol tudnak bevásárolni, valamint a szigeten belül milyen szabadidős, rekreációs tevékenységeket tudnak folytatni.

Az ötödik részben különböző településtársulási lehetőségeket tártam fel. Külföldi és magyar példákat egyaránt vizsgálva. Ezeken kívül kiemelt hangsúlyt fektettem a vizsgált területen már megjelenő településtársulási gyakorlatokra is.

A hatodik részben a Szentendrei-szigeten fellelhető mai területhasználati trendeket tártam fel. Az erősödő funkciók alapján egy lehetséges jövőképet alkotva, ami segít majd a végleges javaslattételben.

Az utolsó fejezetben a helyszínre vonatkozó jövőképterveket vizsgáltam, ezzel is tisztább képet kapva a jövőbeni fejlesztésekről.

Két hipotézist mérlegelve jutottam el a javaslatig. Az első elmélet, hogy a szigetnek minél inkább be kellene kapcsolódnia az agglomerációba, és ezeket a kapcsolatokat lenne szükséges erősítenie, támogatnia. A másik variáció, hogy ilyen szempontból egy „önálló” sziget létrehozására kellene törekedni; hiszen egyre több lakossal az igények is növekednek, így lehet, hogy a jövőben inkább „önálló”, túlparti településektől függetlenebb irányban kellene fejleszteni a szigetet.

Megvizsgáltam a szigetet egészen a földrajzi kialakulásától kezdve, a 18. századtól itt élők szokásain át, a jelenlegi állapotig eljutva. Ezeket végignézve, elmondható, hogy bár sok-sok változáson átment az elmúlt évszázadok alatt a terület, mégis szinte minden korszakból megőrzött valami fontosat. Gondoljunk csak a római kori romokra, a megmaradt településmagokra, a mezőgazdaság fennmaradására vagy éppen a máig híres üdülőterületekre.

Vizsgálataim során kirajzolódtak olyan problémák is, amik már hosszú évtizedek óta fennállnak, és a mai napig nem sikerült teljesen megoldani őket. Ez leginkább a közlekedésben látszik meg, ahol a tömegközlekedési lehetőségek száma, nem hogy javult az utóbbi időben, hanem még romlott is (pl. kompok megszűnése).

Kerestem olyan, már megvalósult gyakorlatokat, amiket lehetne itt is alkalmazni. Ilyenek voltak a településtársulások, amik a jelenlegi funkciók erőssége alapján jönnének létre. Ezzel a szigeten belül mindegyik településnek adva egy, vagy több fő funkciót, így ellátva a többi települést is.

Javaslataimat igyekeztem úgy megfogalmazni, hogy egy kényelmes élet elérése lehessen a cél az itt élők számára. Hiszen az ingázás kiszorításával visszanyert időt arra fordíthatnák, amit igazán szeretnének csinálni. Viszont tudom, hogy ez az “elszigeteltebb” életstílus nem való mindenkinek. Emiatt viszont, akik a fejlesztések után mégis úgy döntenek, hogy ide költöznek, valószínűleg tudni fogják, hogy mire számítsanak, és emiatt hozzák meg ezt a döntést.